

Kansainvälisen politiikan vaikutus Suomeen 1800-luvulta nykypäivään – KERTAA JA KOKOA 1

Palauta mieleesi kurssin keskeinen aines lukemalla yhteenvedot kaikista aikakausista. Täydennä sen jälkeen oheinen taulukko: Miten kansainvälisen politiikan tapahtumat ovat näkyneet Suomessa?

	KESKEISIÄ MAAILMANPOLIITTISIATAPAHTUMIA	KUINKA HEIJASTUI SUOMEEN?
I Suomen liittäminen Venäjään: Vuodet 1809–1848	Napoleonin Ranska kukistui ja Wienin kongressin järjestelmä syntyi 1815.	Suomesta osa Venäjää. Suomelle autonomia
II Suomalaisen yhteiskunnan synty: Vuodet 1848–1899	Nationalismi mullisti Euroopan valtiolliset olot ja kansallisvaltioperiaate syntyi. Saksan keisarikunnan synty ja vahvistuminen mursi Wienin kongressin järjestelmän lopullisesti. Imperialismi ja kiihtyvä kilpailu Euroopan valtioiden välillä synnytti sotilaalliset liittokunnat, ja kansainvälinen tilanne kiristyi 1800-luvun loppua kohden.	Aluksi sensuuria kiristettiin. 1860-luvulla monia uudistuksia (1863 valtiop.) Kansallisromantiikka 1899 sortokaudet

	KESKEISIÄ MAAILMANPOLIITTISIA TAPAHTUMIA	KUINKA HEIJASTUI SUOMEEN?
III Autonomian puolustus ja itsenäistyminen: Vuodet 1899–1919	Valtioiden välinen kilpailu, nationalismi ja liittouskollisuus sytyttivät kesällä 1914 ensimmäisen maailmansodan. Venäjä ajautui sisäiseen kriisiin, joka päättyi vuonna 1917 kahteen vallankumoukseen, joissa tsaari menetti valtansa ja bolševikit ottivat lopulta vallan.	Sortokaudet. I MS:n vaikutus Suomeen. Jääkäriliike. Vallankumousten vaikutus Suomessa. Itsenäistyminen 1917. Miten? Sisällissota ja sen lopputulos. Valtiomuototaistelu.
IV Itsenäisyyden alku ja sotavuodet: Vuodet 1920–1944	Orastava demokratia ajautui Euroopassa kriisiin ja ääriliikkeet vahvistivat kannatustaan. Totalitaristisia valtioita syntyi ideologian äärilaidoille: natsit ottivat vallan Saksassa, fasistit Italiassa ja Stalin pystytti kommunistisen diktatuurin Neuvostoliittoon. Toinen maailmansota syttyi 1939.	1920-luvun eheyttämispolitiikka (Ståhlberg). Suhteet ulkomaihin (Venäjä, Ruotsi, reunavaltiot) Oikeistoradikalismien nousu, Lapuan liikkeen nousu ja tuho Talvisodan syyt ja lopputulos. Välirauhan aika, suhteet Saksaan. Jatkosota ja sen aikana tapahtuneet muutokset (Stalingrad-pommitukset, Normandia-Tali-Ihantala, Ryti-Mannerheim)

	KESKEISIÄ MAAILMANPOLIITTISIA TAPAHTUMIA	MITEN HEIJASTUI SUOMEEN?
V Suomi kylmän sodan maailmassa: Vuodet 1944–1991	Ideologinen kilpailu Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välillä tiivistyi kylmäksi sodaksi, joka määritteli maailmanpolitiikan asetelmia vuoteen 1991 saakka. Kylmä sota heijastui paitsi sotilaallisen kilpailuun, myös talouteen, kulttuuriin ja tieteeeseen. Maailma jakautui kahteen leiriin. Kylmän sodan päättyminen ja kommunismin kaatuminen muuttivat voimakkaasti kansainvälistä järjestelmää.	Vaaran vuodet 1944-48 (Lapin sota, asekatkenta, sotasylliset, kommunistien uhka) Liennytys ja Stalinin kuolema, Suomi YK:hon, Porkkala ja PN. YYA ja ”suomettuminen” (yöpakkaset ja noottikriisi). ETYK 1975
VI Köyhyydestä hyvinvointiin: Vuodet 1945–	Toisen maailmansodan jälkeen valtiot kaikkialla alkoivat määrätietoisesti ohjata yhteiskuntapolitiikkaa, ja nopea talouskasvu mahdollisti hyvinvointivaltion rakentamisen. 1900-luvun lopulla Euroopan taloutta, rahamarkkinoita ja kauppaa liberalisoitiin. Maailmanlaajuinen talouskilpailu kiristyi.	Sotakorvaukset. Rakennemuutos. Sosiaaliturvan ja hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen. Ulkomaankauppa länteen (Efta, EEC) 1990-lama EU